

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2014/2015

Destinace (země, město): Ruská federace, Jekatěrinburg

Jméno, příjmení: Mgr. Radan Kapucián

Uralská federální universita (UrFU), www.urfu.ru

Zimní semestr

V průběhu akademického roku 2014/2015 probíhala výuka na různých fakultách Uralské federální university (UrFU). Nadále lektorát DZS v Jekatěrinburgu funguje při Institutu politických a sociálních věd (ISPN), na Departamentu mezinárodních vztahů (DMO).

Na katedře cizích jazyků současného ISPN UrFU (Institut sociálních a politických nauk UrFU) pokračovala výuka jako fakultativní předmět, studenti tohoto institutu studují povinně angličtinu, český jazyk si mohou volit jako třetí jazyk vedle polštiny, španělštiny, francouzštiny či němčiny.

V akad. roce 2014/ 2015 jsem vyučoval ve skupinách:

- začátečníci I (12 studentů, 2 x 1 akad. hodina týdně)
- začátečníci II (8 studentů, 1 x 1 akad. hodina týdně)
- začátečníci III (6 studentů, 1 x 1 akad. hodina týdně)
- pokročilí (15 studentů, 2 x 1 akad. hodina týdně)

V následujícím roce se předpokládá srovnatelná hodinová dotace i počet studentů.

Na institutu StI UrFU (Stavební institut UrFU) se čeština vyučuje také jako fakultativní předmět. V akad. roce 2014/ 2015 jsem vyučoval v jedné skupině – začátečníci (5 studentů, 2x 1 akad. hodina týdně). A to pouze v zimním semestru.

Letní semestr

Vedle výše zmiňovaných kursů jsem pokračoval v propagační činnosti na partnerských univerzitách, konkrétně na Uralské státní pedagogické universitě (UrGPU) a na Uralské státní leso-technické universitě (UrGLTU). Byly opakovaně prováděny pouze propagační jednorázové lekce pro nové zájemce zaměřené na letní intensivní kursy v ČR, na možnosti

stáží na českých VŠ. Předpokládá se pokračování propagace výuky českého jazyka i v dalším akademickém roce.

V Jekatěrinburgu a ve Sverdlovské oblasti (centrum oblasti město Jekatěrinburg, bývalý název Sverdlovsk) je čeština velmi oblíbená a vyhledávaná, proto je o studium češtiny stále zájem a nabízí ji mnoho soukromých škol či vzdělávacích institucí. V loňském roce jsem spolupracoval například s jazykovým centrem „Viva Travel“, kde mj. nabízejí lekce českého jazyka pro zájemce z řad veřejnosti. Bohužel vzhledem k mezinárodní situaci se stává Česká republika pro ruské studenty poměrně těžko dostupnou destinací.

V nových a navazujících kursech jsem vyučoval obvykle podle nového vydání „Chcete mluvit česky?“ Elgy Čechové, dále pak dle „Čeština pro život“ Aleny Nekovářové, které jsem doplňoval vlastními materiály dle aktuální potřeby. Využíval jsem například aktuální texty z populárně-naučného AVD REVUE, případně ze sborníků ČESKÁ BESEDA.

Podmínky pro výuku

Lektor češtiny mívá k dispozici učebnu vždy dle počtu studentů ve skupině a podle kapacitních možností konkrétního institutu. Vždy bývá k dispozici tabule, přetrvávají problémy se zajišťováním učebny s projektorem. Pokud lektor potřebuje na konkrétní lekci technické vybavení, tak je potřeba vše předem písemně zajišťovat. Kopírování materiálů lze obvykle zajistit bez větších problémů v dostatečném počtu na fakultě. Zvací departament DMO institutu ISPN UrFU poskytuje lektorovi skříň, kde jsou uloženy publikace, beletrie a ostatní materiály potřebné k výuce. V současné době má lektor k dispozici vcelku bohatý fond materiálů, který je průběžně dále doplňován z prostředků DZS.

Aktivity nad rámec výuky

Vedle výuky probíhají pravidelná setkání ČESKÁ BESEDA. Jedná se o společný projekt UrFU, GK ČR v Jekatěrinburgu a Oblastní knihovny Bjelinského tamtéž, vždy koncem měsíce v sále knihovny, kde se nachází český fond. Daří se realizovat mj. české výstavy. Podařilo se připravit například výstavu „Chekhija ruskými glazami“ ve spolupráci s JČU na rektorátu JČU v Českých Budějovicích. Plánuje se její opakování ještě v Západočeském kraji. Osvědčil se i formát besedy prostřednictvím tele-mostu. O tele-mostu mezi družebními městy Klatovy, ČR – Polevskoj, RF publikovali sami účastníci reportáž v AVD REVUE II/ 2015 (dostupné v rámci povinných výtisků v krajských knihovnách na území ČR).

V Jekatěrinburgu se nachází generální konsulat ČR (GK ČR). Pan generální konsul i další konsulační pracovníci se živě zajímají o činnost lektorátu a podporují aktivity lektora. Ve spolupráci s GK ČR a vojensko-historickým klubem „Gornyj ščit“ se uskutečňují například pietní akty u památníků československým legiím (Jekatěrinburg, Čeljabinsk), o kterých byly publikovány reportáže například v populárně-naučném AVD REVUE. Byl mj. společně vydán další sborník ČESKÁ BESEDA, v němž byly publikovány podrobnosti o českých stopách na Uralu. Universita UrFU ve spolupráci s klubem a dalšími partnery pokračuje v přípravě dalších projektů věnovaných československým legiím.

Zájem o českou kulturu mají též představitelé dalších výchovně-vzdělávacích institucí na Uralu, jednání pokračují, například na technické universitě UrGUPS. V akademickém roce

2012/2013 mi byly publikovány v místních sbornících různé texty o výuce českého jazyka, o čs. legiích apod., vše v ruském jazyku.

Podmínky pro lektora

Lektor v Jekatěrinburgu bydlí na ubytovně určené pro spolupracovníky UrFU, zahraniční studenty a lektory. Podle vyjádření rektora se kolej nachází v téměř havarijním stavu (před rekonstrukcí), ovšem jinou možnost bydlení aktuálně universita lektorovi nemá možnost nabídnout. Podmínky ubytování ve srovnání s minulým rokem zůstávají i nadále spíše skromnější, než na které jsme v České republice zvyklí. Internet WI-FI funguje bez větších výpadků. Ovšem pronájem bytu ve městě je velmi drahý a kvalita bydlení by se nemusela příliš lišit od úrovně ubytovny.

Informace o městě

Jekatěrinburg je považován za třetí největší město Ruské federace s asi jeden a půl milionem obyvatel, někdy označován jako „hlavní město Uralu“. Leží asi padesát kilometrů za Uralským pohořím, přibližně čtyři tisíce kilometrů od Prahy, čemuž odpovídá i poněkud syrovější a chladnější klima než u nás. Nachází se zde vedle UrFU ještě mnoho různých státních (UrGPPU, UrGUPS, UrGLTU) i soukromých VŠ, což z města činí významné kulturně-výzkumně-vzdělávací centrum. V Jekatěrinburgu se konají různé studentské projekty, mezinárodní konference apod.

V posledních letech též dochází k velmi rychlému průmyslovému a hospodářskému rozvoji města i celé oblasti. Mimo Ural je nejznámější památkou bezesporu místní dominanta „Chram na krovi“, největší uralský pravoslavný chrám, který byl postaven na místě vyvraždění carské rodiny v roce 1918. Pro zájemce o historii je též pozoruhodný monumentální památník na místě nalezení ostatků carské rodiny „Ganina Jama“.

Na vysoké úrovni jsou též kulturní programy v místních divadlech jako „Uralská státní opera“, případně „Uralské komorní divadlo literátů Uralu“ či divadlo „Koljada“, stejnojmenného režiséra, jenž hostoval před několika lety i v Praze. Mohu doporučit i místní muzea, například „Městské vlastivědné muzeum“, kde se vedle výstav též konají rozličné kulturní akce.

Vypracoval: Mgr. Radan Kapucián
31. července 2015.